

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 9956

гр. София, 13.03.2026 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
закрито заседание на 13.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

като разглежда дело номер **1383** по описа за **2026** година докладвано от съдията,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба на А. Е., гражданин на Р. Ф., [дата на раждане] , чрез адвокат Д. от САК, срещу отказ за виза тип „D“, издаден от Б. Е., ЗКС при Посолството на Република България в [населено място], Република И..

В жалбата е посочено, че към заявлението на руския гражданин, са приложени изискващите се документи, сред които удостоверение от Българска търговско-промишлена палата, че молителят е регистриран като търговски представител в търговско представителство на литовското търговско дружество „Ж. Линия“, решение за вписване в Единния търговски регистър на БТПП, банково удостоверение, сертификат, свидетелство за съдимост, здравна застраховка, договор за наем на недвижим имот, договор за учредяване на право на строеж.

Отказът е връчен на 12.01.2026 г., жалбата до съда е подадена на 22.01.2026 г.

В жалбата са изложени съображения за накърняване на правата на жалбоподателя по ЕКЗПЧ. Претендира постановяването на акта при неизясняване на фактите и обстоятелствата относно начина и целта на развиваната търговска дейност. Изложени са твърдения, че целта на оспорвания на територията на страната е от особена важност за дейността на представителството – проучване на пазара, провеждане на презентации, създаване на връзки с местни дружества, които биха могли за в бъдеще да станат клиенти на търговското дружество.

По тези съображения се иска от съда да постанови отмяната на оспорения отказ.

Преценка на съда по допустимостта на жалбата:

От фактическа страна се установява, че А. Е., гражданин на Р. Ф., [дата на раждане] , е подал заявление на 28.03.2025 г. за издаване на виза тип „D“ в Посолството на Република България в [населено място], Република И.. По същото заявление е постановен и процесният отказ - на основание чл.10, ал.1, т.17 - и в забележка посочено, че чужденецът е единствен във фирмата, работел онлайн и поради естеството на работата няма нужда от персонал; че търговското представителство се ползва единствено с цел получаване на виза без реално да е необходимо физическо представителство в Р България.

Оспорващият прилага доказателства, от които се установява, че е управител на регистрирано в страна представителство на търговско дружество „Ж. Линия“ – решение на Българската търговско-промишлена палата за вписване на представителството № 218503/10.02.2025 г. на л. 11 от делото, удостоверение от Агенцията по вписванията на л. 13 от делото. Видно от данните в тези документи, оспорващият е вписан като представител по право на търговското представителство.

Безспорно е, че обжалваният по делото отказ за виза е постановен по заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) по чл. 9а, ал. 2, т. 4 от ЗЧРБ. Съобразно разпоредбата на чл. 10а ал. 4 от ЗЧРБ, отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ, Конвенцията). С приемането на това ограничение е въведено предвиденото в чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България изключение от общата клауза за обжалваемост на административните актове.

Жалбата е недопустима по смисъла на чл. 159, т.1 АПК - актът не подлежи на обжалване.

Оспорва се отказ за издаване на виза тип „D“, а допустимостта на оспорването на такъв отказ се определя по правилото на чл.10а, ал.4 ЗЧРБ. Съгласно разпоредбата, отказите за издаване на визи по чл.9а, ал.2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В процесната жалбата се сочи абстрактно и декларативно, без конкретизиране “нарушаване на основни права, съгласно Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи“, като заявителят е обосновал желанието си да получи право на продължително пребиваване в Р България с цел да упражнява търговска дейност, посредством търговско представителство, за което са представени документи да е регистрирано от Българската търговско – промишлена палата.

Предвидената по чл. 9а, ал. 2, т. 4 ЗЧРБ - виза тип „D“ за дългосрочно пребиваване, съгласно чл. 18 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген от 14.06.1985 г. е национална виза и се издава от държавата-членка, съгласно нейното законодателство. Както е посочено в жалбата, основанията и правилата за издаване на процесната виза са предвидени в ЗЧРБ и правилника за приложението му, както и в Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим.

Без съмнение, оспорващият е гражданин на трета страна за ЕС, която е включена в списъка - Приложение I от Регламент (ЕС) 2018/1806, като за гражданите ѝ се изисква да притежават валидна виза за влизане и пребиваване на територията на държавите-членки, а от 31 март 2024 г. Република България издава единни (шенгенски) визи, валидни за цялото Шенгенско пространство. Ш. виза, издадена от Република България след 31 март 2024 г., ще позволи на притежателя ѝ да пътува в цялото Шенгенско пространство в съответствие с шенгенските правила.

Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи – ЕКПЧ гарантира по чл. 2 от Протокол № 4 към нея право на всеки гражданин, който свободно се намира на територията на дадена държава, да се придвижва свободно и свободно да избира своето местоживее в нея, а в чл. 3, т. 2 от същия протокол предвижда, че никой не може да бъде лишен от правото да влезе на територията на държавата, на която е гражданин. Международният пакт за граждански и политически права, в сила за България от 23.03.1976 г., също гарантира в членове 12 и 13, правото на всеки, който се намира на законно основание на територията на една държава, да се придвижва свободно в нейните предели, правото да напусне свободно пределите на всяка

страна, включително и своята, както и правото, да не може да бъде произволно лишен от правото да влезе в собствената си страна, но не предвижда право на чужденеца на влизане и пребиваване в друга държава. Няма акт на Европейския съюз, който да създава право на граждани на трети страни на дългосрочно пребиваване в държава-членка на Европейския съюз. Т. право не е предвидено и в Хартата на основните права на Европейския съюз. Следователно в позитивното национално право няма действаща правна норма, която пряко да създава права на гражданин на трета страна за пребиваване на територията на Република България. Издаването на виза за дългосрочно пребиваване на чужденец е предоставено изцяло на преценката на съответната държава-членка на ЕС.

Принцип в международното право е, че държавите имат правомощието, без да нарушават ангажиментите, произтичащи за тях от договорите, да контролират влизането на чужди граждани на тяхна територия, потвърден многократно в практиката на съда по правата на човека. Така що се касае до защитените права по Конвенцията по отношение на лица, като жалбоподателя, Съдът по правата на човека във връзка с чл. 2, параграф 1 от Протокол 4 към Конвенцията, е посочил, „Конвенцията не гарантира правото на чужденец да влезе в дадена държава или да живее в нея и договарящите държави имат право - като въпрос на добре установено международно право и предмет на техни задължения по международното право, включително и по Конвенцията - да контролират влизането, живеенето и експулсирането на чужденци“ - така по делото *S. v. L.*, пар 99, както и *C. v. UK*, параграф 73.

Правата и свободите, предмет на защита от Конвенцията са дефинирани в Част I, чл.чл. 2-14, включително. Същите следва да бъдат възприемани като „основни права и свободи“ по смисъла на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ. Сред основните права и свободи не е правото на труд или това на свободно придвижване, с цел осъществяване на търговска дейност (бизнес), от страна на граждани на страна, която не е член на ЕС. С процесната жалба не се твърди нарушаване на конкретно право от тези, упоменати в Част I, чл.чл. 2-14, вкл. от КЗПЧОС. В този смисъл: Определение № 7964/26. 06. 2024 г. на ВАС, по адм. дело № 6409/2024 г.; Определение № 3009/21. 03. 2025 г. на ВАС, по адм. дело № 2175/2025 г.

Няма изложени каквито и да са съображения, свързани с нарушаване на основни права на жалбоподателя по Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, нито такива могат да се изведат от изложеното в жалбата.

Изложеното обуславя извод за недопустимост на жалбата, на основание чл.159, т.1 АПК вр. чл.10а, ал.4 ЗЧРБ, поради което съдът следва да остави същата без разглеждане и да прекрати съдебното производство по делото.

Воден от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на А. Е., гражданин на Р. Ф., [дата на раждане] , чрез адвокат Д. от САК, срещу отказ за виза тип „D“, издаден от Б. Е., ЗКС при Посолството на Република България в [населено място], Република И..

ПРЕКРАТЯВА съдебното производство по адм.д. № 1383/2026 г. по описа АССГ.

Определението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 7-дневен срок от съобщаването му.

Съдия:

